

Омладина

ЛИСТ УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Година III

Београд, 13 април 1945

Број 40

Да живи вечно пријатељство и узајамна помоћ између Совјетског Савеза и Југославије!

МАРШАЛ ТИТО У МОСКВИ ПОТПИСАН ЈЕ УГОВОР ИЗМЕЂУ СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА И ЈУГОСЛАВИЈЕ

Већ неколико дана прате народи Југославије с највећом радошћу вест о боравку вољеног маршала и председника Министарског савета Југославије Јосипа Броза Тита у Москви. Испуниле су се жеље народа које он изражава у својим борбеним песмама од часа кад је први пут окинуо обарач партизанске пушке: „Друже Тито кад ћеш у Русију, поздрав нам Црвену Армију!“ Још радоснији дан освануо је народима Југославије 11 априла ове године. Тога су дана у Москви, у Кремљу, заменик председника Совјета народних комесара СССР народни комесар иностраних послова В. М. Молотов и председник Министарског савета Југославије маршал Јосип Броз Тито потписали Уговор о пријатељству, узајамној помоћи и послератној сарадњи између Совјетског Савеза и Југославије.

Испунило се сан народа Југославије, доживела је наша отаџбина срећу за коју су давали своје животе мени најбољи синови још у време кад су про-

тународни режими годинама настојали бедимма и бајонетима да одвоје два братска словенска народа. Оно што због своје следе мрње према земљи радника и сељана, упркос одлучног захтева народа, нису хтели да учине бивши протународни режими чак ни у часу кад се смртна опасност надвила над отаџбином Југославијом, остварила је данас јединствена народна влада на челу са народним херојем Титом. И нао што народ који је данас у Југославији на власти дивно доживљаје најкрупније успехе у својој унутрашњој политици, у уредивању и обнављању своје ослобођене отаџбине, тако је исто ових дана доживео највећи успех у својој спољној политици. Сваки дан доноси нашим народима нових доказа како је мудро водила рука нашег Тите народе Југославије у њиховим најтежим часовима — пуној победи. Уговор о пријатељству, узајамној помоћи и послератној сарадњи између Совјетског Савеза и Југославије једна је од нај-

важнијих, најориснијих, најпунижких победа које су наши народи стекли кроз четири године борбе.

Уговор о пријатељству, узајамној помоћи и послератној сарадњи између Совјетског Савеза и Југославије значајан, снажним ударом немачком фашизму и његовим прикривеним помагачима у часу кад по Хитлеровој Немачкој пљушти киша udaraца, који ће је за кратко време и потпуно уништити. Уговор који су у Кремљу потписали В. М. Молотов и Јосип Броз-Тито нов је прилог јачања заједничке акције уједињених нација, у првом реду Енглеске, Совјетског Савеза и Америке, у њиховим садашњим напорима за што бржи и коначни слом Хитлерове Немачке. Уговор је уједино нов доказ угледа и поштовања који у међународном свету ужива нова Титова демократска Федеративна Југославија. Уговор је поновни доказ улоге Совјетског Савеза као заштитника слобода и независности малих народа.

Истру, Словенско Приморје и Трст не може ништа спречити на путу слобода у новој федеративној Југославији

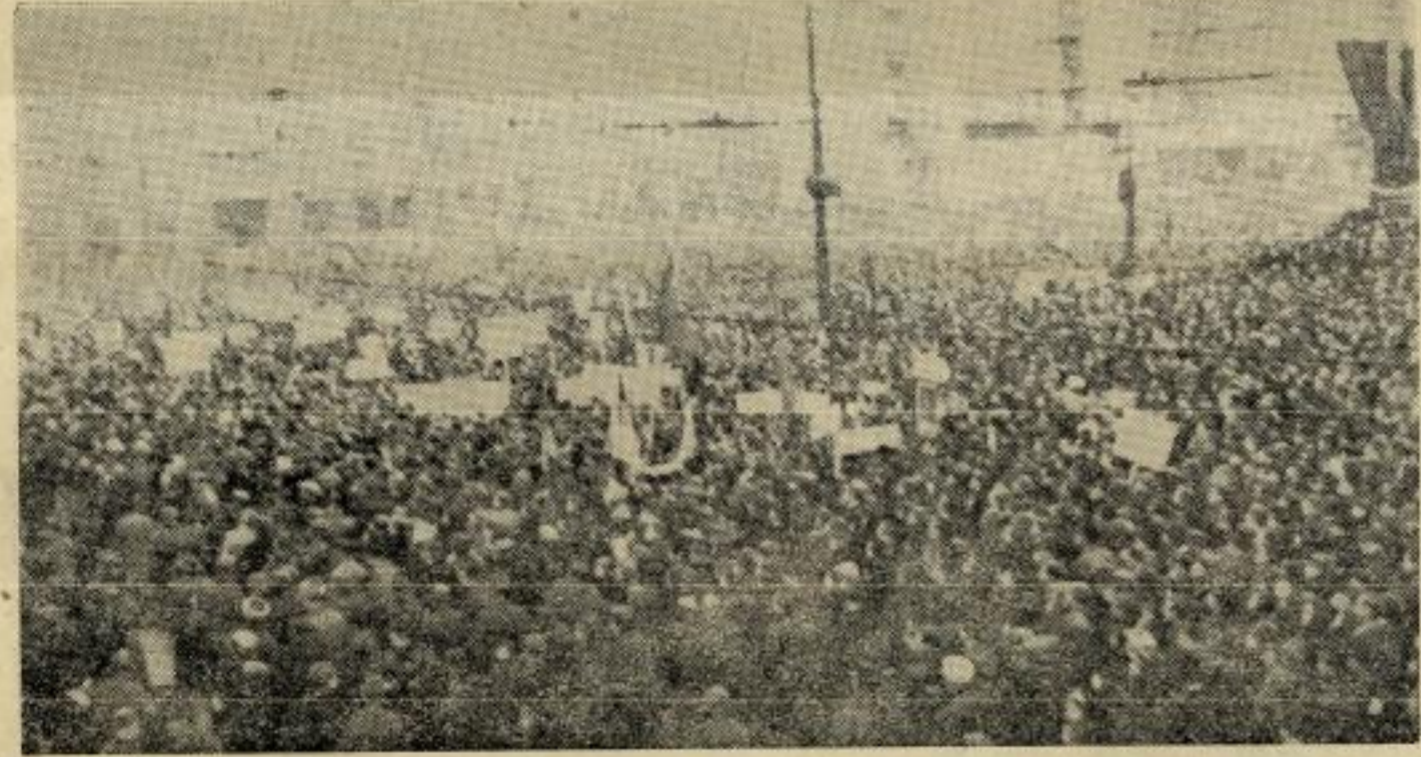
Цртеж пионира из Трста са поздравом другу Титу

Пре неколико дана наша је штампа са огорчењем одговорила на чинишенију да је поводом демонстрација италијанских студената у Риму, на којима су они тражили присаједињење Трста, Словенског Приморја и Истре Италији, бачена бомба у Југословенску амбасаду у Риму.

У данима док Италија теже него икад осећа страшна последица мусолинијевог фашистичког режима, док њен напад на народ тени за обновом земље, за отварањем творница, редом и хлебом да би излечило ране задобијене десетцима година фашистичке владавине, италијански студенти у Риму сматрају својом најпречом дужином решавање питања Истре и Трста, питања које је решио сам народ Истре и који једини има права да га решава. Ови Мусолинијеви питомци неће и не могу да схвате да се Истра налази на непоколебивој путу слобода у новој федеративној Југославији и да је у томе не може зауставити ни јача сила, а камоли ова кукава шашица Мусолинијева штићеника. Поучени од својих фашистичких господара, ови млади људи мисле да се пред читавим светом могу сакрити сви злочини италијанских фашиста у Истри, сви логори, тамнице од Раба до Пијајенце у којима су мучили истарски народ, злочиничка сарадња италијанских фашиста са четницима Драже Михајловића, крвава дела Марија Роате и толиких других знаних и незнаних италијанских окупатора. Они мисле да је лако ућуткати народ Истре, који десетцима година упрке очи преко границе старе Југославије очекујући дан братске помоћи и слобода.

А тај дан је дошао. Он је уродно големом љубави за Тита и његову ослободилачку армију. Угнетаван десетцима година народ Истра, Словенског Приморја и Трста је својим устанком доказао да сва фашистички терор, да све фашистичке лажи не могу да га скрену са пута потпуног ослобођења. И зато Истра ври у народно-ослободилачком устанку, зато она гори у љубави за Тита и одолева крвавим злочинима и е-фашизмама Немаца који су заменили своје злочиничке савезнике после капитулације Италије. Зато се данас омладина Истре одушевљено бори у редовима свог XI корпуса, предвођена прикром својих херојски палих руководилаца Нике Катунара, Неде Книфић, Гаширевића, Олге Бан и толиких других. Безбројни поздравни Титу, безбројне и драгоцене жртве дана у борби, развијање братства међу истарским Хрватима и Словенцима са Италијанима антифашистима и жеље тих Италијана да живе у федеративној Југославији и даље као становници истарских градова сведоче да је Истра на путу братства и слобода и да је чврста у одлуци да своју слободу брани до последњег даха. Није случајно да жене Истре пишу Титу називајући га матерински „драга крв наша“. Истра је више него икад остала братску крв која је веже уз до-мовину, она је сигурна не само у себи, у одбрани своје слобода него и у своју браћу широм Југославије. И с правом је сигурна. Федеративна Југославија не би била срећна земља кад се у ној не би налазила и слободна братска Истра, Словенско Приморје и Трст.

Ова шашица Мусолинијева питања која мисли да ће италијански народ и остали свет својим демонстрацијама заварати ко су прави кривци за његову беду и невољу доказала је само колико је у служби злочиничких и пропагандних Мусолинијева агената, колико јој није стало до добра властитога народа. Она доказује да данас кад је пад фашизма ближи него икад проводи и даље старе методе фашистичких студената у Италији, који су раније хушкали на рат против Абисиније и Шпаније. Својим сејањем мрње међу две земље — којима је међусобни мир у будућности гарантован добрим суседством и демократским решавањем територијалних проблема једино на темељу одлуке самог народа — вреће светле примере и напоре које је омладина света, напосе и студентска омладина уложила у борби против фашизма и у борби за прерадан мир после рата. Овај чин грулице италијанских студената терориста у Риму, који чине провокације не само на штету свог народа и против воље његових најширих и најискренијих словене, него и на штету мира и доброг суседства Италијана и Југословена, осуђен је не само од народа Југославије. Њега ће осудити и сва напредна омладина света чије јединство и снага расте из дана у дан и која патриотизам омладина мери по томе колико је она придонела у ослобођењу своје земље, у стварању њене демократске власти и подизању послератне обнове, је не по томе колико је служила фашистичким провокаторима.

Да живи вечно пријатељство и узајамна помоћ између Совјетског Савеза и Југославије!

АСНОС — Народна скупштина Србије

Седмог априла ове године почело је ванредно заседање АСНОС-а које је не само за народ Србије, него и за остале народе Југославије имало велики значај. Основни разлог овог ванредног заседања је произашао из потребе које су се показале у међуземању од првог заседања до данас у Србији. Ово је заседање било потребно због тога да би се у договору председништва и целе скупштине донеле одлуке које би биле од великог значаја за даљу развој Србије и целе наше домини — коначно да би се у потпуности у Србији спровели у дело основни принципи на којима се изграђује Демократска федеративна Југославија. Ови услови под којима се заседање одржавало потпуно су друкчији но они под којима се одржавало прво заседање. Ослобођањем целе Србије од окупатора сада је омогућено да из тих крајева стигну народни посланици који нису могли да стигну на прво заседање. Тако је Српска скупштина употпуњена новим посланицима. За време од последњих пет месеци председништво је архило све унутрашње административне послове, тако да је било оптерећено и није се могло бавити у свој мари законодавним и другим задацима које је народ поставио пред њега као пред своје највише тело. Председништво је за ових пет месеци свога рада постигло велике резултате у изградњи државе, обнови, организовању свих снага Србије за уништење непријатеља, за победоносно вођење рата. Оно је водило борбу против раних политичких и економских банди које је непријатељ био еставао или поново убацивао у нашу позадину. Према томе и један од главних разлога свазнања је и те да

председништво поднесе целој скупштини извештај о свомо раду. На крају, у току последњих пет месеци указала се потреба за формирањем Народне владе Србије. И ово је питање председништво у сагласности са Скупштином решило као најважније питање заседања. Управо зато, овај дан је од историјског значаја за српски народ, велика победа српског народа како на војничком тако и на политичком пољу. На заседању су делегати Санџака испоручили жељу једног дела Санџака, новопазарског округа, формулисана у одлукама Антифашистичког ослобођања Санџака, да се овај део присаједини федералној Србији. Друг Јован Веселиновић-Жарко изразио је жељу главног Народно-ослободилачког одбора Војводине да се аутономна Војводина присаједини Србији. Овој жељи даће коначно решење сам народ Војводине. У Војводини ће се дати национално право националним мањинама док ће међу словенским народима постојати пуна братска равноправност. На овом заседању је подвучена чврста решеност да се казне ратни злочинци који су пустошили по нашој земљи тиме што се свим Немцима одузимају сва грађанска права, сем онима који су учествовали активно у народно-ослободилачкој борби. Исто тако ће се казнити и они Мађари који су са фашистичким злочинцима убијали Словенски народ у Војводини. Делегати Косова и Метохије изнели су жељу народно-ослободилачког одбора Косова и Метохије да се Косово и Метохија присаједини федералној Србији.

У извештају председништва одражава се велики напор и теškoће које је требало да преброди да би извршило задатке које је народ Србије поставио пред њега. Но оно је својим редом, постигнутим резултатима, заједно са српским народом прешло прву и најтежу фазу у изградњи Србије. Борба коју је српски народ за последњих пет месеци водио са различитим унутрашњим и спољним непријатељима, непријатељима своје слобода и јединства завршила се победоносно, а одлуке АВНО Санџака, жеље Главног Народно-ослободилачког одбора Војводине, НОО Санџака, су, како је рекао генерал-лајтнант Александар Ранковић „најбољи одговор онима који трубе о опасности целана „српске“ земље, који олтужују народно-ослободилачки покрет како хоће да ослаби Србе на рачун Хрвата и других“. У покретну индустрије, целокупне привреде, изградње комуникација, помоћи нашој војсци, народ Србије показао је велику пожртвованост и спреманост. Наша млада народна власт је показала много способности и ауторитета у решавању свих ових питања. На заседању је српски народ дао преко својих протставника пуно законодавну и извршну власт скупштини, а посланици су се заклели да ће одано и часно служити своме народу. На задној седници, 9 априла, створена је прва Народна влада Србије са Др. Благојем Нешковићем на челу. Ова влада ће уживати пуно поверење српског народа јер је српски народ преко својих претставника са великим одушевљењем примио, јер је она поникла из народа. Ојачан овим новим успесима, народ Србије кронуће у нове победе не само у изградњи своје земље него и читаве федеративне демократске Југославије.

Уочи коначног слома Немачке

Успешно надиграње Савезника према срцу Немачке на свим фронтима по-стало је општа појава. Напредовање англо-америчких трупа источно од Рајне према реци Лаби налази само на делимичан отпор Немца на појединим местима, тако да на већем делу овог фронта те трупе не налазе на неку организовану немачку одбрану. Растежу се према Западном фронту од Источног на северном делу Немачке са смањеном скоро до 170 километара, тј. јест на растојање као од Београда до Брода. Допунски „ТАСС-а“ који је први пут савезничке трупе од Оснабрика до Хановера каже да једини препреку за надиграње савезничких трупа представљају масе немачких заробљеника којима се не даје пуцати. До сада на западу отпор пружају само околне немачке трупе у области Кура, али и оведе Савезници успевају да све оне и више стижу свој ооруч. Овде су они заузели Гред Есел средште немачке индустрије и наоружања. У ствари савезнички напредовање према истоку зависи само од урнежане снагодевања моторизованих јединица Горних и Доњих Савезничких трупа заузеле су Двостер који се налази свега за 110 километара од Зајднерског језера. У доњем току Везера британске трупе заоцилиле су са севера и Југа Времен и настављају надиграње према Ааморгу. На тај начин отсу-пања немачких трупа из северне до-ландије потпуно је отсечена. Лондонски радио саопштава да је званично јављено да су делови Четврте америчке армије стигли до реке Лабе у близини Магдебурга.

На Источном фронту где је уопште немачки отпор много јачи, јер ту је концентрисан већи део Хитлерових на-оружаних снага, Црвена војска пости-же огромне успехе. Она је успела да у току двоинеднежурни слома отпор гарнизона Кенигсберга тврђаве, која је представљала једну од најчвршћих утврбених места у Немачкој. Већ у току првог дана јурши био је спомени от-пор непријатеља на спољном одоране-ном појасу, који се састојао из низа форова између којих су се налазили безбројни бункери. Совјетске трупе то-гана успеле су да пробију и унутраш-њих појас утврђена и да продру у саму тврђаву. Увече другог дана немачки гар-низон положио је оружје и предао се, на челу са својим командантом. У бит-ци за Кенигсберг Руси су у току три-дана заробили преко 92.000 Немца, а убили преко 40.000. Јурши Црвене вој-ске на Кенигсберг сведочи о томе да не постоји тањак сектора на немачком фронту који би могао да пружи дуго-трајан отпор њеном надигрању. О томе исто тако сведочи и борба за Беч где су трупе маршала Толбузина у току три-дана заузеле већи део вароши. Треба да забележимо да аустријско станов-ништво и аустријске трупе поздрављају Црвену армију као своју ослободите-љну од немачко-фашистичког робовања. На северо-истоку од Беча, у Моравску успешно наступају трупе Другог украјинског фронта маршала Малиновског. У Карпатима Црвена армија заједно са чехословачким и румунским трупама ломе отпор непријатеља у најтежем сектору целонунног ратништа, у сектору Карпата и то у области Високих Татра. Ту су били у последњим данима зауз-е јака немачка уопришта и индустриј-ски центри Вртини и Тривичи. Црвена војска савлађује планинске и шумске пределе и постепено излази према до-лини реке Мораве на много лакши те-рен. На тај начин Немци губе један од најчвршћих својих одбранених сектора.

Протекла недеља дана треба да уђе у историју Југословенске армије као нај-сјајнија њена страница. Наше су трупе одржале сјајне победе на три подруч-ја: у рејону Бјелина—Брчко, код Са-рајева и у долини Босне, у Лици и у Хрватском Приморју. На тим подручјима непријатељ је био изабачен из јанко утвр-

бених положаја откуда је он стално предузимаво своје нападе, желећи по сваку цену да се што дужи овде задржи. Сва-ко од ових подручја имало је за непри-јатеља важан стратешки значај: у тро-углу између Саве и Дрине он је брзано чекло свог фронта између Дра-ва и Саве, код Сарајева је бранио важан чвор комуникација које је до-звољавало њему да спречава везу на-ших трупа које дејствују западно од Дрине са једне стране а са друге — у Лици и на Јадранској обали. После о-слобођења Сарајева и рејона код Би-љанине и Брчко наше су трупе добиле могућност да приступе чистићењу долине реке Босне и извршењу даљег задатка продорања на запад према долини ре-ке Врбаса. У Лици непријатељ је бр-зано прилазе Загребу и Љубљани. По-сле ослобођења Лике и градова у Хр-ватском Приморју трупе наше IV армије одлучно су кренуле на север и осло-бодиле Огулин и Сењ. Овде је била пот-пуно потучена 392 немачка дивизија, у-чињен њен командант а командант 817 чука заробљен. Сва опрема и наоружа-ње ове дивизије пало је у наше руке. Да би задржао наша даљна напредова-ња непријатељ је предузимао низ про-

Образована је нова чехословачка влада

Бивши чехословачки амбасадор у Москви Еденек Фирлингер образовао је нову чехословачку владу, широког на-родног фронта Чеха и Словака, створе-ну од представника свих слојева друштва и политичких струја које су у о-глабини и ван земље водиле борбу за ослобођење народа и избегавање не-мачке и мађарске тираније. Председ-ник се петорициког потпредседника обра-зују ужи кабинет који ће управљати и координирати политички рад владе. Но-ва прирамена влада састављена је од 6 Чеха и 6 Словака. Међу чешки ми-нистрима налазе се три представнике католичке странке, три представника социјално-националне странке, три прет-ставника социјал-демократе, три кому-ниста. Словачки демократи су чланови бивших грађевинских странака. Чешки земљорадници нису представљени у вла-ди. У новој влади је Вацлав Носек, ми-нистар унутрашњих дела који је раније био комунистички посланик и професор Чеједли, који је до недавна био про-фесор Савословенског комитета у Москви. У резолуцији коју је донела нова че-хословачка влада поднапишано се као јед-на од главних задатака јачања и про-пуљивања пријатељства са словенским земљама о чему се изјавио осталој ва-кце: „Из садашње борбе против нашег

Совјетони Савез је отказао пакт о неутралности са Јапаном

Народни комесар за спољне посло-ва СССР Молотов обавестио је Јапан-ског амбасадора Сатоа да је Совјетска влада одлучила да откаже пакт о неутралности који је склопљен између Со-вјетског Савеза и Јапана 13 IV 1941 г. Од закључивања пакта до данас дошло је до великих промена. Дошло се напад Немачке на Совјетски Савез, рат између Јапана са једне стране и Сједињених Држава и Енглоске, с друге, затим Јап-ан се налази у ратном стању са САД и Великом Британијом, савезницима Со-вјетског Савеза и још узев у пријатељ-ству са Немачком која је у рату са СССР, пакт о неутралности према сва-му овоме изгубио је свој смисао.

тивнапада у правцу Карловац Примш-ље, али ти су противнапад били одби-јени. Непријатељ даје жестоко отпор на подручју северно од Бихаћа на линији Острожац—Личко Петрово Село. У до-лини реке Босне у току наших успешних офанзивних бојева био је заробљен сла-биј једне непријатељске дивизије. По-влачење непријатеља на север, долином реке Босне спречено је избијањем на-ших трупа у ту долину на широком фронту на подручју Добоја. У току бо-јева за последње време велику је ак-цију водила наша авијација која је до-принела много нашим успесима. Наше диверзантске групе наставиле су са сво-јим нападом на железничке пруге Бе-оград—Загреб и на подручју Вировити-це, где је порушена пруга на неколико места.

У операцијама у току последње неде-ље наше су трупе поубијале преко 11.000 немачких војника и официра а заробиле око 9.300, осам тога заробље-нога 116 топова, 5 тенкова, 34 бајача мина, 285 минобацача, пушака 9.300, 476 аутоматских пушака, 20 вагона муниције, 163 моторна возила, 15 локомотива и 200 вагона, 324 кола и 493 коња, поред тога уништено је 42 топа, 12 тенкова, 6 возова, 163 камиона, 5 локомотива и 32 вагона. Офанзивне операције наших тру-па довеле су до слома непријатељског отпора на читавом простору јужно од Сава. Непријатељ је ту изгубио важна своја уопришта и сада се још очекивају ирани на подручју које непосредно за-штитије рејон Загреб—Карловац—нижи ток Уне.

Загреб и простор на северу и на југу од њега постају централним подручјем које непријатељ мора да брани од на-ступајућих трупа Црвене војске и наше IV армије. Сада се положај непри-јатеља на овом сектору погоршава офан-зивом наших Савезника на италијанском фронту. Овде су англо-америчке трупе после четворомесечног затишја почеле своју офанзиву и успешно савладале отпор Немца на поименим од-браненим положајима. Ван сваке је сумње да ће Савезници успети да ита-лијанско ратниште претворе у подручје на коме ће Немци исто тако бити при-нуђени на повлачење. Како они то вр-ше на свим осталим фронтима. Сада су Немци на целом свом јужном сек-тору, који су ови припремали за конач-ну одбрану, принуђени да воде борбу без успеха против видљивих савезнич-ких снага, наиме трупа маршала Толбу-хина, Југословенске армије и армије фелдмаршала Александра у Италији. Овде се ломе преостале снаге Хитлеро-ве ратне машине и ту ће бити постигнут коначан слом Хитлерове Немачке.

Генерал-лајтант
Ф. МАХИН

Конференција Београдске радничке омладине

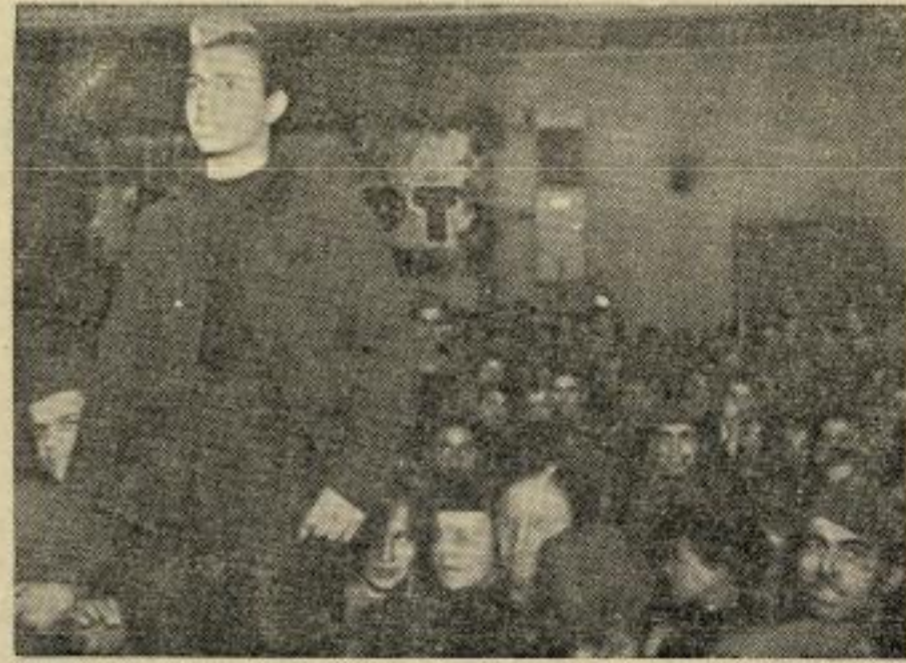
Први пут у ослобођеном Београду одржана је конференција радничке омладине. Зато није чудо што је кон-ференција на махови личила на митинг. Раздрагана омладина преко хиљаду мла-дих радника и шегрта, давала је оду-шка своје одушевљењу што у слобод-ном Београду конференције у сали По-жарне команде из које су некад у до-ба старе Југославије, ватрогасци са широким јурисдицији на демонстранте. Дуго се није могла стићи бора узбу-ђења, песме, громких овација нашој славној Армији, народној власти, син-дикатима и бурног убојног посплица Ти-то, Ти-то.

После отварања конференције и по-што је изабрано радио претседништво, реферат о регулисању положаја и стручном образовању шегрта је поднео друг Михаил Туртић „Паван“, члан Мес-ног одбора УСАОС-а. У свом не дуго-ним али језровитом реферату, друг Туртић је указао на успеха која је по-стигла београдска радничка омладина у свом досадашњем раду. „Створено је стотине и стотине радника. Има већ данас омладина која ради на два, три па и на пет машина одједном, док та-них случајева није било за време ста-ре Југославије, нити за време окупаци-је. У даљем излагању он је подву-као да се, и поред свих успеха и по-ред тога што се сва радничка омла-ди на ставила на расположење народно-ослободилачком покрету, њан положај, није много изменио. Чести су случајеви где шегрти раде по 14, 15, па и 16 сати дневно. У злочинском изабљив-

слу. Ту друг Туртић наводи пример предузећа Арамбашић на Карабурми: „Шегрт ради место од 6 до 2, од 6 до 8 навече. По уредби би требало да му се плати 20 динара на сат, а он не до-бија ништа, јер му то послодавац од-бије на стан и храну, ма да постоји уговор о плаћању шегрта.“

После реферата развила се врло жи-ва дискусија. Подигла се читаве шума од руку. Сви су хтели да говоре, сваки је имао почешто да каже. Слободно и искрено, шегрти су износили свој те-шки положај и злостављања послода-ваца. Оно што је годинама пригуши-вано страхом избило је на светло дана.

Из свега онога што су шегрти у диску-сији изнели проистако јасно извор послодаваца да се по сваку цену одр-жи све по старом, тј. да шегрти много раде, ништа не зарађују, а осим тога да служе као судопера, водоноше итд. Карактеристично је колико се посло-давци плаше омладинских домова у по-дизењу свести код радничке омладине. Послодавци настоје да амалаваже и искриве значај омладинских домова. Тако шегрт Пешић Радивој из преду-зећа Симки Сава — „Адриан“ прича ка-ко му је мајстор рекао: „Откод си по-шо у дом, остао си покварењак. Ја њему кажем: дом није кафана, воћ дом антифашистичке омладине.“ А има до-ста случајева где послодавци отворено забрањују шегртима да иду у домове, на конференције, да се укључују у Јед-инствене синдикате, као што су на пример послодавци Алојз Ралиновски,

Први пут шегрти слободно горе о свом тешком животу

вању шегрта нарочито се истичу по-словаци Андрија Поповић, Ренко Вуч-ковић и Алојз Ралиновски. Да би се тома стало на пут, друг Туртић је по-ставио захтев да се ограничи радио време за шегрте, што је конференција бурним одобравањем прихватила. У даљем свом излагању друг Туртић је поставио захтев да шегрти имају сло-бодну недељу, јер поред тога што шег-рт ради дан и ноћ, што ради од јутра до мрака, онда када би требало да се одмори, да оде на неку спортску при-редбу, биоскоп или уопште да се ма-ло проваде, шегрт не може. Шегрт ра-ди и преко недеље.“ Исто тако уз бур-но одобравање, Туртић је поставио зах-тев за шегртску школу у оквиру радног времена, као и захтев за регу-лисање шегртских плата, јер се пока-зало у претси да послодавци изграв-вају већ постојеће уредбе у том сми-

Ратен Вељковић и послодавац гараже „Радик“ из Мајке Јевросиме улице. После дискусије говорио је у име Главног одбора Јединствених синди-ката друг Радоје Дакић, који је у свом краћем говору поздравно омладинце и поручио им да истрају у својим захте-вима, које ће најбоље остварити кроз Јединствене синдикате и УСАОЈ. На крају је друг Дакић рекао: „Другови, ви треба да радите краће, да радите 8 часова. Ви ћете то и добити. Треба да идете у школу за време радног време-на. Ви ћете то и добити.“ На крају је бурним одобравањем у-својена резолуција, коју ће изабрана омладинска делегација поднети народ-ној власти. Иза тога, до другог у ноћ су београдским улицама саргани у по-ворну раднички омладинци манифесто-вали — кличући нашој Армији, народ-ној власти и Титу.

РЕЗОЛУЦИЈА

Ми, шегртска омладина Београда, о-купљени на својој првој великој конфе-ренцији на којој смо разматрали наш положај у коме се налазимо, а који је остатак овог тешког стања из старе Југославије, још више погоршан фаши-стичном окупацијом констатовали смо:

да се још у радничким, нарочито ситним занатлишким ради по 12 часова а често и више. Поред тога радимо све најтеже послове око послуживања по-словаца и њихових породица. У по-следашњем излагању и стручног у-спршавања, нисмо имали могућности да позајамо школу за читање време о-купације, а исте и до данас нису отвор-ене.

Ми се налазимо у великој оскудници са храном, јер не добијемо никакве плате, а ставијемо по радницама и шугама, те смо на тај начин изгубили још више изабљивања послодаваца.

На основу изложеног стања молимо народну власт да предузме мере у по-следе решавања наших горњих питања:

1. Да нам се радио време сведе на 8 часова и да се ослободимо рада не-посредно пре него што се отворе занат-ске школе у којима би се настава вр-шила у оквиру радног времена.
2. Да се што пре отворе шегртски домови у којима би имали приступну исхрану и становање.
3. Да нам се према времену учења одреде новчане награде.
4. Да нам се према времену учења још више уложити труда на изградњу наше земље и помоћи нашој народној влади на челу са нашим вољеним дру-гом маршалом Титом.

Смрт фашизму — слобода народу!
Учесници I велике конференције шегрта у Београду.
Београд, 6 IV 1945 год.

Они су дошли на своју конференцију

СВЕТСКА ОМЛАДИНСКА НЕДЕЉА У АЛБАНИЈИ ПРОТЕКЛА ЈЕ У ЗНАКУ ПРИПРЕМЕ ЗА ДРУГИ КОНГРЕС

Албанска омладина, која се највећим делом налази окупљена у редовима БРАШ-а, достојно је прославила Светску омладинску недељу. Недеља је протекла у раду и великим манифестацијама, које су захватиле широке масе омладине. Протекла је у укурбаном припремама за Други конгрес, који ће се одржати 15 априла.

24 март посвећен палим херојима и 25 март дан међународног јединства омладине прослављени су јединоствено по читавој Албанији. Осталих дана недеље омладина своје префектуре (округа) је обавила послове, одржала конференције, приредбе и митинге по плану израђеном посебно за сваки округ, према његовим задацима.

У самој Тирани је отворена Светска омладинска недеља омладинским конференцијама по блоковима. Увече су одржане свечане приредбе са програмима који су давале омладинске културне групе и пионери. 22 и 23 марта одржани су омладински митинзи по омладинским домовима. На дан посвећених палих херојима омладина Тиране је масовно пошла на гробове палих јунака и жртава, окитила их венцима, сећајући се младих хероја Немала Стафе, Мјеста Маме, Воје Куши и др. који су погинули у борби са фашистима у Тирани. Велики митинг на коме је учествовало више хиљада људи одржан је 25 марта у Тирани. Ту су говорили представници албанске омладине; у име југослованске — другарица Брана Перовић, а Танас Фотијадис у име грчке омладине, као и представници војске и владе. Митинг се претворило у народне манифестације за признање албанске владе и учешће Албаније на конференцији у Сан-Франциску. Било су приредбе и спортске утакмице. 27 март је био велики празник пионира. 8.000 пионира је дефилеовало улицама Тиране.

У околним Скадру, Драчу, Корчи, Берату, Валони, Арцирокастро недеља је такође прослављена. У самом граду Корчи је учествовало око 40.000 народа и омладине на отварању Светске омладинске недеље, на огромним манифестацијама на којима су тражили признање своје владе и учешће у Сан-Франциску. У Скадру је после успешог митинга одржана смотра омладинских радних јединица. На самом митингу у Скопљу је било 7.000, а у Валони 8.000 људи. Омладински спортски клуб из берата се такмичио са трећом дивизијом. Одржани је ногометна утакмица између омлади-

наца из Валони са Фијери; омладина Драча се такмичала у ногомету и трчању. Исте омладине је за време недеље радиле заједно са војском на поправљању луке у Драчу, коју су Немци разорили. У Елбасану је за време недеље створена једна радна бригада од 500 о-

Са I конгреса албанске омладине

младинаца, а исто тако у Арцирокастру. У току недеље је позитала албанска омладина братској омладини суседних земаља. Тако је дошао у Београд ногометни тим „Тирани“, а у Бугарску су отишла два претставника БРАШ-а. Из Југославије је дошло 30 албанских омладинца македонску омладину у Призрену, а 60 македонских омладинца је дошло у Кукс. Из Корче су пошле албанске делегације у Битољу, а из Скадра у Јодгорницу и Улцин у Црној Гори и у неке друге крајеве.

Делегација УСАОЈ-а је била у многим крајевима Албаније. У Тирани, Корчи, Валони, Берату, Елбасану, Драчу, Казаји. Југословански делегати су говорили о митинзима и били свуде невероватно топло и братски примљени — где год су боравили и пролазили. Велике љубав са којом говори албански човек о новој Југославији и маршалу Титу даје нам често сазнање да смо у најбољим односима и сада у рату и сутра у праведном миру на Балкану.

У току припрема за Други конгрес, у Тирани је почетком априла одржано седане Главног већа савеза албанске антифашистичке омладине, на коме је учествовало 55 чланова Главног већа и осталих руководилаца омладине из средина и војске.

Једногласно је решено да се Други конгрес омладине отвори 15 априла и да се прослави у провинцији и у војсци, иако би цела омладина узела учешће у овим манифестацијама.

На овај конгрес су позвани делегати Светског омладинског већа, а позван су и упућени и антифашистичкој омладини Совјетског Савеза, Енглеске, Француске, Југославије, Грчке, Бугарске и Румуније.

Драги Другови из далека

„По савршетку акције брања кукуруза у Срему, пишем ти драге непознате другарице...“ почиње писмо београдске омладинке Зоре Срдош из XIV одељења, упућено непознатој другарици у граду Суми у Совјетском Савезу. Тако почињу многа писма наших омладинца, писана у току прославе Светске омладинске недеље, а упућена омладини разних народа читавог света. Највише писма упућена је омладини Совјетског Савеза, а затим америчкој и енглеској омладини. Многа писма поћи ће у Канаду, Аустралију, Африку, Индију, стићи ће омладини балканских народа, омладини Француске, Пољске, Чехословачке итд. Омладина Југославије, пионери, млади радници, ђаци, студенти, се љуби поздрављају у тим писмима своје другове у далеким земаљама, опитују их догађаје и прилике у нашој земљи, списују им свој живот и моле их да им брзо одговоре, како би успоставили личну међусобну везу.

Ево одломка једног колективног писма које совјетској омладини пише 11-тадна омладинска бригада Северног Баната:

„Наша бригада је састављена од омладинца Северног Баната. Та иста бригада шаље вам ово писмо ма да вас не познаје и ма да никада није слушала ваше речи. Она зна да сте им аврати другови и то је доста, јер ваши циљеви то су циљеви за које смо ми маршлом Титом решени дати све од себе; наших смирених састају са тамо где они који су вечно трпели лошег чега корачају напред, срећнијем животу.“

Грађанска радница Стана Баковић из огањске пише непознатој другу грађанском раднику у СССР:

„Срећна сам друже да данас могу да ти пишем слободно, да могу да ти кажем своју љубав... Реци друговима да је љубав наше омладине према омладини СССР — огромна.“

Колико та писма одишу слободом и љубавом радношћу, колико су искрена, топло и природна, види се, ево, и из непрозног писма Јованке Книжевић из Соцељава, која пише непознатој другарици у Ленинграду. Она нежним речима описује крај у коме живи и у коме је сада први пута осећала слободу:

„Васпица у којој ја живим лежи у Брежуљкастом крају, на обалама речице Тамнаве, 30 километара јужно од Саве. Околина је богата плодним њивама и ливадама, а брежуљци су засађени воћњацима и виноградима. Свако се пуно љубави обрађује своју земљу, срећни што је више не газе одвратни окупатори и изданичке банде. Сви верујемо у срећну будућност, у напредак и развнаток у слободи. Живела слобода!“

Омладини Народне банке шаљу братска поздравља омладинцима енглеског и америчког емисионог завода; слушаоци индустријског курса поздрављају аустријску омладину; омладинци Кољичког дивизиона и београдске бригаде КПОЈ (корпус народне одбране Југославије) поздрављају омладину Мексика и захваљују јој на санитетском материјалу који је она сабрала и послала нашој армији; омладина среза поздравља са рада и из ошумљавану шаље поздраве омлади из Њујорка. Миланко Момчило из Србије шаље писмо фашистичком раднику омладинцу у Детроит (САД); Кољички Слободан из Александрова описује прилике у својој земљи непознатој другарици студенткињи првоу у Солуму (Африка); Душан Бајин, ученик из Падеје, обраћа се омладинцу у Калкути, упознаје га у писму са својом земљом и изражава му своју веру да ће Индија бити слободна, док Андрија Вуличеваћ обраћајући се најбољем стахановцу сталинградског региона заветује му се да ће и наши омладинци хрнути његовим трагом.

Стотине и стотине писма сада чека неки да крену на далеки пут. Тамо, у некој далекој земљи, радознано ће да их отварају руке омладинца. Они ће у овим писмима осетити дах оне земље о којој су толико слушали, прочитаће речи Титове омладине, која је толико дана и жртвовала за слободу.

Оваква писма писала је кроз читаво време Светске омладинске недеље омладина не само наших него свих слободољубивих народа. Та писма повећале још више омладину читавог света, упознаће још боље омладину једне земље са омладином осталих народа. Ова ће писма ојачати братство и солидарност омладине читавог света.

Седница Главног одбора УСАОС-а

Једанаестог априла је почела седница пленума Главног одбора УСАОС-а на којој су присуствовали чланови Главног одбора и омладински руководиоци Србије.

После реферата друга Драгог Стаменковића о политичкој ситуацији и организационог реферата Каје Лаловић настала је дискусија у којој је изнет рад омладина Србије. У дискусији су са та-

које видели грешке и недостаци који су се показали у досадашњем раду са школском и радничком омладином. „Поздравља се потреба“, како је рекао друг Стаменковић у свом реферату „да УСАОС данас пре свега мора имати јарко еластичне форме рада. Сада више није могуће окупити истоветним литангом и средњошколску и радничку омладину ма да оне имају и нека заједничка питања. Оне имају и своје специфичне средњошколске и радничке захтеве и питања, то су стога потребне различите форме рада.“

Једанаестог априла је друг Благоје Нешковић, председник Народне владе Србије, одржао говор у коме је изложио ситуацију у Србији и у вези с тим поставио пред омладину Србије нова задатка.

Седница пленума Главног одбора се завршила.

АУСТРИЈСКА ОМЛАДИНА ПОЗД-АВЉА СОВЈЕТСКЕ ТРУПЕ

Совјетски дописници јављају да у многим аустријским градовима народ одбија да се повлачи са немачком војском и да поддржава трупе Црвене армије старом аустријском заставом. У Ајнштату су совјетске трупе дочекале парадом студената и омладинца који су носили велике транспаренте на којима је писало: „Живела Црвена армија“. У Вајхесдорфу студенти-омладинци су образовали поворку у којој је било преко 200 учесника и срећни дочекали су јединице Црвене армије, такође носећи транспаренте на којима је писало „Живела Црвена армија“.

На украјинским јавани

У СУСРЕТ СЛОБОДИ И БОЉЕМ ЖИВОТУ

ОПОР НОРВЕШКЕ ОМЛАДИНЕ, ПРОТИВ НЕМАЦА

Отпор норвешких родољуба расте свакога дана. Нада на скоро искривање свезначних трупа подржава борбени дух младих Норвешака. У последње време све се више дижу у ваздух жељезничке пруге, мостови, стоваришта мунитије и петролеја. У ноћи уочи 14 марта радници у Ослу су башили у ваздух немачку војну командантуру за транспорт. У исто време, жељезничке пруге које воде за пристаништа у јужној Норвешкој пресећене су на многим местима. То је досада најоштрији напад норвешких родољуба на немачку војску. Немци су речиси да позачају такозвану „Црвену гарду“. Међутим њихови су планови провалили. У Ослу је свега 1% становника одговорио на њихово наређење. Фашисти нису могли да казне оне који се нису јавили, јер су родољуби спа-

лили листу становника Осла, која је била чувана у централном уреду цивилне гарде.

Немци покушавају да приморају Норвешаке да напусте своје родне крајеве; тако су објавили нову мобилизацију за „Фронт рада“. Одлучили су да позову на рад 20.000 радника. Као одговор на то наређење, војство подземног покрета отпора је позвало норвешке родољубе да покрене планинске хитлерована. Ниједан младих и ниједна девојка се нису јавили регрутним комисијама.

МИТИНГ НАПРЕДНЕ ОМЛАДИНЕ У ТЕМИШВАРУ

Први број „Омладинске правде“ органа САФОР-а (Словенског антифашистичког фронта омладине у Румунији) доноси извештај о омладинском митингу одржаном за време Светске омладинске недеље у Темишвару.

Напредна омладина нашег града такође се састала у недељу 25 марта на свом I митингу. Митинг је отворио професор Владеску, који је позвао омладину да помогне нову владу. Затим су говорили и митинг поздравили у име Савеза комунистичке омладине другарица Вилма Драган, у име Н. Ц. омладине Мариус Мунтеану, који је рекао да ће Национал-царанистичка омладина поћи путем демократије заједно са осталим демократским групама. У име Словенске антифашистичке омладине је говорио и митинг подржали друг Божа Станојевић, који је из међу осталих рекао, да је омладина САФОР-а свим снагама прионоула борби против фашизма и да ће се и даље борити и радити за бољу будућност омладине и народа.

Говорили су још у име ученика друг Јакоб, у име студената Мели, у име синдикатске омладине. Флорес Јонеску.

При крају су стигли делегати Уједињеног савеза антифашистичке омладине Југославије — другова мајор Ерцег Радомир, Михаило Шабаћ и другарица Вучковић, Леани и снажним говором друг мајор Ерцег Радомир је извршио поздрав Југослованске омладине напредној омладини Румуније.

При поласку за Букурешт, другови из Британске Југославије су дошли у наш дом и прилично се задржали у нашој средини, причајући нам о борби и раду јуначке британске омладине Југославије.

Из братског Совјетског Савеза

Још жртвованије СА НОВИМ НЕЦЕПТНИМ СНАГАМА КА ПОВЕДИ

НАГРАДА КОМСОМОЛСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

ЦК ВЛКСМ (Централни комитет Совјетског лењинског комсомола) завршио је поделу награда комсомолским организацијама које су учествовале у социјалистичком такмичењу на пољопривредним радовима у 1944 години. За активно учешће у спровођењу пољопривредних радова у 1944 години прелазне Црвене заставе ЦК ВЛКСМ-а су подељене комсомолским организацијама московске, кијевијске, калињинске и јерославске области и азербајџанске ССР.

Прелазне заставе ЦК ВЛКСМ-а добило је такође осам рејонских и два намет средњих комсомолских организација.

ХЕРОЈСКИ ПОДВИЗИ ВОЈНИЦА ЦРВЕНЕ АРМИЈЕ

Садашња офанзива Црвене армије у Немачкој Шлезаци најбоље показује хероизам совјетских војника. Ево неколико чињеница из једног дана борбе једне војне јединице.

Када је совјетска гардијска јединица блокирала више насеља офанзивне чете Прилико је добио наређење да опколи и уништи непријатељски гарнизон који се налазио у једном од ових места. Непријатељ је пружио јак отпор ватром митраљева и бацања. За шест сати Немци су извршили десет претивудара, али нигде нису успели да се пробивују. У шест сати по подне совјетски војници су отпочели општи напад са свих страна истовремено. Немачки гарнизон је потпуно уништен. Број мртвих је сведочио да је совјетска јединица разбила две баталјон фашиста. Совјет-

ски војници су освојили три бацачке батерије и више десетина митраљева. Истог дана јединица поручника Бојка, одбијајући противударе непријатеља који је покушавао да се пробиве да би ослободило један свој баталјон, уништила је и интервала у бекство непријатељске снаге. Јединица коју је предводио поручник Бојко, водила је најтеже борбе тога дана, јер је била захваћена у обруч непријатељских снага и запата између чекића и наковња. Читавих 8 часова јединица поручника Бојка задржавала је немачке нападе који су свим снагама покушавали да помогну опколином гарнизону. Иако уништи непријатеља, совјетски војници су у критичном тренутку извршили напад и интервали у бекство остатке две фашистичке чете.

Истог дана млади сержант Кузмин одликовао се у уличним борбама у насељима која су освојиле трупе Црвене армије. Десило се тако да се Кузмин нашао сам на улици једног села. Изабралици погодан положај, он је држао улицу под ватром целог дана, не дозвољавајући ни једном Немцу да прође. Кузмин је убио 20 немачких војника.

ОБНОВА КРАСНОДАРА И НОВОРОСИЈСКА

Ове године се поново изграђују Краснодар, Новоросијск и други градови у Кубанској долини. У Краснодару је потрошено 1943 и 1944 године 55.000.000 рубаља само на изградњу фабрике и индустријских предузећа. Ове године је одређена сума од 58.000.000 рубаља за исту сарху. Немци су разорили све што су могли у Краснодару. Они су претворили у рушевине сва индустријска предузећа, 686 највећих зграда, 17 школа, 59 радњи, научне институте, позоришта, библиотеке и клубове. Герилци који су први пут ушли у град Гери су почели и

ОМЛАДИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ СПРЕМА СЕ ЗА СВОЈ I КОНГРЕС У ОСЛОБОЂЕНОМ САРАЈЕВУ

Ослобођено је Сарајево. Народи Босне и Херцеговине славе у ово пролеће дане свој велики празник. Од априла 1941 па до овог дана, Сарајево је било под четним немачких фашиста, усташа и четника, па ипак за све то време борбе су се водиле у непосредној близини града. Најпре је у жарким летњим данима у руци устаника заузела зракосекерице и коса. Па су залупала пушке отете од убица, заиграли митраљези и проломно се пуцањ топова, да најзад уз авионе и тенкове Сарајево освене срећно пролеће. Сада по граду вихоре заставе слободe и људи гледају ведро и право и муслиман стана братску руку Србину и Хрвату.

Омладина Босне и Херцеговине ће ускоро у Сарајево одржати свој Први конгрес. На њему ће она положити свој народни рачун о томе шта је учинила у борби, шта у радионици, шта у пољу а шта олет у учионици.

Говориће омладинац из Херцеговачке бригаде:

— Гледао сам деџака обешеног у Мостару, на тргу, пред градским парком: немобно вис иршава тело, оборене главе, у ђачкој кали и дрвеним цокулама на ногама. И још једно тело. Ту стоје боса деџа немо и зачућено. Памте, урадују у своје детине памћење и те урзе ништа неће моћи избрисати, слику њихових обешених нешто старијих другова. А мало даље, смејер се Фриц у крстним панталонама јер је лево. Али је здржава и он и његово кољачко брат када је сутрадан угледао венце од цвећа из обешеним младјима. Тим венцима мостарски омладинци су преко ноћ даривали своје мртве другове и поред јаких фашистичких стража.

Шта ће казати омладинац Баћир, борац Првог батаљона 27 дивизије. Он је обешао да ће у претконгресном такмичењу бити први у батаљону. А то је прва и јесте. Када се јуриша, он је зреста и јесте. На деџа знак за јуриш нико га не може зауставити. Његов помоћник (Баћир је митраљезац) једва га sustиже. У аври борбе одјекнује Баћиров звоник глас: «Напред омладинци. После борбе код Градџаца, док батаљон слази низ цесту, пева Баћир:

«Ој, та народна пушка
Сија свуд фашизму смрт»

терајући пред собом заробљене изроде и фрицеве.

Давојка Љубе Шурман испричаће како је за време последњих борби у Кошари носила рањеног друге 7 км по ноћи и како су њене другарице док им је непријатељ палио куће износила и спасавао жито левајући партизанске песме.

Већ давно ослобођена Тузла даје фронту свој прилог и у раду. Ако је сваки четврти Тузлац отишао у борбу, зашто онда и они остали не би дали пример како се неуморно и предано ради у позадини.

Ви сигурно нисте чули за Тензилу

Нацковик. Раније је она, тихо, изв слуштених прозорских капака, везла везице градским госпођама. Капаке су очи над ситним бодовима, а Тензила певала:

«Ко ми каже: ето партизана,
Духот бих му муштулука дала,
Два бих дала што бих с њима стала,
Три бих дала што бих поиграла.»

И партизани су дошли. Данас је другарица Тензила ударник у тузланској шивачкој радионици. За један дан она савије 25 кошуља за наше борце. Да израчунамо: 1 дан — 25 кошуља, 6 дана — 150 кошуља, месец дана — 1500. Куд ће нам број доћи! Па то је као фабрика. Са Тензилом се такмиче њене другарице Ениса Мулавић, која савије 23 кошуље, Хасија Диванфандић, Седија Карабеговић и Кадрија Далагија, које шиву по 20 кошуља дневно. А у плетивници чарала на једном строју Дика Зупчевић изради 15 пари чарала дневно, уз њу још Санџа Бркић, па Насиха Сарић и још много њих, много њих...

Какава год акција започне, босанско-херцеговачка омладина је прва која полази да је остварује. Код се војује омладинци су први у борби, кад се ради омладинци су иницијатори и неуморни радници. Где треба да се помогне, да се ново сагради, порушено оправан — омладина прва пружа своје младе руке.

На недавном састанку НОФ-а за дрварски округ истакнута је улога омладине у пољењу кречана, изградњи путева. Дрвар је пољакан, и да би се омогућило његово подизање у последње време су, заслугом омладине, ослободена за рад четири пилане. Омладина Петровац, испуњавајући завет дат на Другом конгресу да ће помоћи приобнови Дрвара, за последње два месеца је усавла милион комада шимле за кровове и отпремила је у Дрвар.

Црнолука омладина, на Грахову, дуго времена је била под четничком владавину, па се ипак није савила. Данас, истргнута из канџи и утицаја издајника, она ради на обнови земље. Израђује парни млини који ће, поред осталог, давати осветљење читавом крају.

У Подриччу су се омладинци за 11 дана одрекли једног оброка, у корист помоћи војсци. Крушка бригада је исправила пут од Крушка Сухе до Међугорја, у дужини од 10 км, да би се омогућило довоз дрвета из међугорске пилане, за потребе пољаног срезва. Радна бригада «Авдо Ђукић» је изнела из планине Мијачице за два дана 700 кубних метара дрва, за потребе установе и болнице у Санском Мосту. Подгумчија Душан Вукић је изнео и спалио за један сат 4 м³ дрва. Зимус је 2.000 омладинаца из Санског Моста, Приједора и околиних села неуморно радило три дана на чишћењу снега са аеродрома. Сеоска и градска омладина нашл се окупљена на заједничком послу.

Босанско-херцеговачка омладина бори се и ради. Младе руке обнављају зо-

мљу. На све стране буја нови живот. Треба коначно истерети окупатора из целе земље и уништити га. Све снаге се стављају напаћеној домовини у службу.

Нека ти је срећно пролеће слободe јуначка омладина Босне и Херцеговине!

САОПШЕНИ СУ РЕЗУЛТАТИ УДАРНИЧКОГ РАДА ТОКОМ СВЕТСКЕ ОМЛАДИНСКЕ НЕДЕЉЕ У БЕОГРАДУ

Прелазну заставу је освојила омладина VII рејона

На позив Градског одбора У. С. А. О. С.-а, 8 о. м. сакупила се омладина Београда у сали позоришта на Врачару, где су јој саопшени резултати ударничког такмичења у Светској омладинској недељи.

Појачаним радом на производњи током недеље нико је много нових ударника. На Црном Врху и Руднику омладинци су славили Светску омладинску недељу дневно сејали по 1,30 м² драва, а они у Срему брали дневно по дваест врста кукуруза. У београдским предузећима су ударници преко временним радом повисили норму на 300%.

Сви они награђени су значкама, а 50 најбољих упутиће овог лета УСАОС на одмор у Дзвацину.

Најбољи рејон Београда јесте VII рејон. У току Светске омладинске недеље он је дао 61 ударника по предузећима, на Црном Врху, Руднику и у Срему. Осим тога, у њему је у чланство УСАОС-а обухваћено највише омладинаца и радника. На културно-просветном и спортском пољу он је током Светске омладинске недеље постигао лепе резултате. Пионери VII рејона већ су добили признање приликом своје смотре на Калемегдану. Они су до сада били највреднији пионери Београда.

За постигнуте резултате добила је омладина VII рејона прелазну заставу. Овај успех својих другова олушевљено је поздравила омладина Београда.

МЛАДЕ СНАГЕ ЗА ОБНОВУ НАШЕ ЗЕМЉЕ

У руднику Стари Костолац, омладинци Коста Спасић и Војислав Стојичевић су радили 6 дана и 6 ноћи на утоваривању угља. За све време су се одмарали свега 4 сата дневно.

Двадесет омладинаца са осам омладинки из Старог Костолаца за осам часова прековременог рада су ископали из окна и утоварили 1.089 вагонета угља тј. 765 тона.

ПРВА КОНФЕРЕНЦИЈА СРЕДЊОШКОЛСКЕ ОМЛАДИНЕ У НОВОМ САДУ

У Радничком дому у Новом Саду одржана је данас прва конференција средњошколске омладине Војводине на којој је узело учешћа преко 300 делегата из свих крајева Војводине.

Делегати су ученици старијих разреда гимназија, техничких, трговачких и занатских школе и припадају свима народностима Војводине. Конференција је трајала цео дан.

Сва Обрадован, секретар Месног одбора УСАОЈ-а, поздравно је присуствено међу којима су се налазили Спасоје Чобански, начелник просветног одељења ГНОВ-а, Стена Томашевић, члан Централног одбора УСАОЈ-а, Зсга Стојиљковић, члан Главног одбора УСАОС-а и други угледни претставници.

После говора делегата развила се жива дискусија по разним питањима која се тичу ђака. Констатовано је да у бившој Југославији деџа сиромашних родитеља нису могли позвати школе због високе школарине и великих издатака. То се нарочито односи на деџу селанског и радничког staleжа. Сада, међутим, у новој Југославији народна власт решила је сва та питања: укинула је школарину, сиромашни ђаци могу да се школују јер су по многим местима отворени интернати у којима ђаци имају бесплатан стан и храну. Поједини интернати располажу комплексним напуштених фашистичких и непријатељских имала која сами ђаци обрађују за своје потребе. Народне власти их такође помажу. Образована је такође и ђачка самопомоћ и одржавају се приредбе у корист сиромашних ђака у интернатима, јер се у њима великим делом налазе деџа из пасивних крајева и делова земље коју су опустошили фашисти.

Делегати словачких, мађарских и русинских школа захвалили су се што су добили сва своја права у новој Југославији и што могу на свом матерњем језику да уче.

ШАШИ Корџаинци

НАРОДНИ ХЕРОЈ СЛОБОДАН ПРИНЦИП — СЕЉО

Године наше отаџбинске борбе сачињавају посебну историју наших народа. У борби за отпстанак наши народи су издржали највећа страдања, понижења и издеје, али су истодобно постали највећи и најсиринји.

Пет хероја, пет соколова, пет поносних синова из својих њадара пустила је да излете, да залепршају над Романијом, над њеним крајиним друмом, над антим јеланама, над Црвеним Стјепама — јуначка мајка Источна Босна. Све их

милој домовини — народ прџа пјесме. Његовим делом напављу се устаничке груди наших бораца, на његовом пријери учо се покољења, љубави и херојству.

Кроз народни устанак народ га је од милоште назвао Сељом. Ишао је у опанцима, зепама и сеоском одијелу Романије. Био је скроман, близак народу, насмајан и мио, са праменом коса на челу. Красила га је љепота, младост и ведрина. Свака његова ријеч у свако-

је мајка даља за слободу, за освету, за Тита — без суза, са поносом.

Пет соколова је пало у првим окршајима. Пет хероја је мајка изгубила. И Цицу и Илију, Милана и Данила, изгубила је и најмлађег, што га је највише волила, што га је првог послала у бој, свог јуначког сина, Слободана Принципа.

О Слободану Принципу, народном хероју, о осветнику и праборцу, о поносу српског рода, о величини наших братских народа, о великом дару Босне

дневном и обичном разговору и ријеч команданта у јуришу увијек је била моћна, поучна — света.

У зачецима борби на Романији, као командант Народно-ослободилачке војске за Источну Босну, у првој засједи на романском друму под Црвеним Стјепама, у првом боју са Нијемцима јула 1941 године, био је пред нама први, поносан и горд — ми са њим сигурни и смијели. Из његовој руку су бачене прве осветничке бомбе на Нијемце — окупаторе. У његовој је руке пао први немачки митраљез — шраџ. Под његовим руководством извојевана је прва битка са Нијемцима, која је послери разбуктала пламен устаничке борбе Источне Босне.

Када се враћашо из једне битке, увијек као побједник, ковао је план за другу битку, нову освету. «У бој, умора не смије бити, домовина је у пожару и ропству, прагајани и уџијељени народ зова» — бодро је својим пламенним ријечима свугдје и свакога неустрашивог бораца — Гаврила Принципа пород.

И онда, када су бјесниле прве непријатељске офанзиве, када га је у великим напорима устаничке борбе болест и изнуреност спремала у смрт — на ранима његових другова — на носилима, која су се пробјавила према Фочи, кроз непријатељски обруч, кроз смирину и у децембарско кне обавијену таурну романску ноћ — и тада је бодро на борбу, био ведар, поносан, онако лијеп са оним сплутеним праменом косе на челу, насмијан и мио, као што је и у јулском окршају био пред свима са деџама осветничким бомбама у рукама.

Болест га је покосила и остао је да лежи под Вучевац поред Тере — насмијано и поносно гледајући хиљаде и хиљаде јунака, који су поред њага пролазили кроз Пету офанзиву, као побједници преко Сутјеске и Вучева на побједу и слободу.

Слободане! Домовина је родила хиљаде и хиљаде нових соколова — они су одијели битку и у VI и VII офанзива. Они су одијели битку на Београду, где си био мучен и глањачи, зато што си се за правду и слободу борио. Они су одијели још много љутих битка. Они сада крећу према Берлину на освету, за слободу миле домовине.

Ми знамо да пташ, шта је било са Првим ударним босанским батаљоном, кога си тако много волио, кога си кроз прве бојеве провео на Влесенци — на буџерима заведовићне пруге и у многим биткама на Романији и свуда по Источној Босни.

Он није више онако мали са свега три чете и мало оружја — он је сада велик, са много оружја, он је сада Шеста бригада, Мајевичка бригада, и још много српских, хрватских и муслиманских бригада, он је силно велик. Њага красе као побједника славни бојеви кроз све офанзиве. Он је савио у себа св народ, све његово најдраже. Сада су у том батаљону сви, и Срби и муслимани и Хрвати, загрењени у братству, о коме си нам тако често говорио.

Данас кад смо на домаку слободe, драги наш Сељо, народ те се сјећа и спомиње твоје име стојећи. Ти си наша веома јутро, наш родосни почетак и херојска успомена Босне. Нашу историју часну написали су најбољи и ти си међу њима.

пловних **Перо Косовић**

Успомена НА ДАНЕ СВЕТСКЕ ОМЛАДИНСКЕ НЕДЕЉЕ, 21-28-III-1945 Г. у Југославији

Омладину читавога свијета Омладински тједан или провјекта, Поздрављамо цијелу омладину Нека гради своју домовину. Ми Петрињи славити ћемо тако: Радит ћемо неуморно, јако. Ми имамо много снаге, воље, Радимо што више, што боље. Све за народ, све за домовину, И за нашу јуначку Армију. То јединство цијеле омладине, Јесте залог воље народине.

Ову песму пева омладина Баније уз кола названо «Коло светској омладинској недељи». Песма и коло, одраз су воље и радости којом је омладина Баније пратила своје напоре славећи Светску омладинску недељу.

У Шибенику, Киставу и Водицама омладина је у знаку такмичења одрадила преко 5.000 надринца. За то је време узорено око 150 јутара оранице, околано је око један милион лоза, окречано и поправљено 320 кућа и неколко десетина километара путева. Поред тога, омладина је одржала велики број месовних састанака и конференција, усмених новина и приредба, те је посетила рањене борце.

Радна омладина Колапина у току владине недеље је дала 9.536 радних дана. За то време постигнута су следећи резултати: очишћено је 31 км пута од снега, посечено је 227 кубних метара дрва, пренесено 14.200 кг сена и 570 кг жита. У свим радовима се истакло нарочито морачки радни батаљон «Стаханов». Поред овога, омладина је одржала 38 одборних састанака, дала четирин приредбе и 22 забавне вечери и научила писмености 37 омладинаца.

У свим местима пожарничког округа Светска омладинска недеља проводи се у ударничком раду. За првих пет дана омладина округа пожарничког је дала 67.440 радних часова, скупила је 13.000 јаја за болнице, 1.000.000 динара у новцу, 540 пакета за рањенике и раднике на Црном Врху, 7.170 кг картије за прераду, преко 15.000 кг старог гвожђа и преко 4.000 кг стакла. За добровољно давање крви јавио се 78 омладинаца.

Другарице на добровољном раду у Војници дале су за пет дана 2.420 прековремених радних часова, а 40 омладинаца и омладинки са 10 пионира изадали су у Новом Костолацу 200 тона угља за 250 прековремених радних часова. Овај угљ је уступљен болници у Пожаревцу.

У Метлици је свечано прослављен дан братства и јединства слободољубиве омладине света. Прослави су присуствовали поред претставника наших власти, војске и организација, и претставници савезничких војних мисија. После поздравних претставника Ослободилне фронте и војске, словеначку омладину су поздравили шеф совјетске мисије пуковник Богомолов, чланови мисија Велике Британије и Америке, делегати чешке, истарске, италијанске и аустријске омладине.

Остали програм свечаности био је испуњен наступом омладинског певачког хора, хора Офицарске школе, наступом пионирки и омладинки из Бојана, које су играле народна кола. Чланице из Крупе су играле крупско народно коло, а омладинке Метлике руко коло.

Димитрије Шостакович

25 септембра 1906 године у породици једног петроградског чиновника Димитрија Шостаковића родио се дечак. Називали су га такође Димитрије.

ДИМИТРИЈЕ ШОСТАКОВИЧ

У кући су много говорили о музици. Мати је свирала и давала часове. Дечка су рано научили да свира. Од девете године он је већ систематски учио прво код куће, а затим у школи Глазера. Када је напунио десет година, избио је рат. Концерти су давани, долазили су из иностранства чувени пјанисти, диригенти. У том музичком Петрограду учио је музику Димитрије Шостаковић. Он је већ компоновао. Био је рат. Шостаковић је написао дугачку лему „Солдат“. 1919 године био је примљен у конзерваториум. Исте године чувени руски композитор Глазунов, саслушавши дела тринаестогодишњег дечка, рекао му је да би требало да у сваком случају студира композицију. Шостаковић је ступио у класу композиције професора Штајнберга. Класу клавира није оставио. Радио је много. Легенда о уметнику који не треба много да ради није тачна. Моцарт као и Пушкин и Мајковски и Толстој радили су веома много. Шостаковић је било тешко. Срео је поново Глазунова. Глазунов је отишао Горком. Научницима су у то време давали следећу: Глазунов је објаснио Горком да тринаестогодишњег дечку треба дати то следеће: Горки је пристао и написао препоруку за Шостаковића. Шостаковић је много радио, а мала је земља. Земља је била у блокади. Код Шостаковића је почела да се развија туберкулоза. 1922 године умро му је отац. Дечак је постао хранилац породице. Моцарт је свирао у дворцима — Шостаковић у биоскопу. 1923 године свршио је конзерваториум — класу клавира. У то време је написао симфонију. Када је имао 23 године Шостаковић је написао десет кратких ствари, назвао их је „Афоризми“. 1929 године компоновао је музику за мали филм „Нови Вавилон“.

Компоновао је музику за један од првих совјетских тонфилмова „Одна“, за филм „Златне горе“. У то време је компоновао оперу „Нос“, либрето је узео од Гогоља. Опера је била zamiшљена као пародија. Петнаест пута је стављена на репертоар, затим је скинута. После „Носа“ Шостаковић је хтео да обради тему више националну и емоционалну. Тако је написао оперу „Леди Магбет Мценског среза“. У опери има места као, на пр.: „Песма робијаша“ која могу да се упореде са најбољим делима Мусоргског. Написао је Четврту и почео да пише Пету симфонију. Поводом V симфоније написао је чланак, у коме је између осталог рекао: „Тема моје симфоније је постајање личности.“ Можда ће речи Мајковског у појми „На сав глас“ да објасне мисао Шостаковића. Мајковски је писао:

„Умри мој стих,
умри као рево,
као што су непознати
умирали приликом јуриша.“

(Из чланка Виктора Шкловског).

ОСНИВА СЕ ОМЛАДИНСКО КУЛТУРНО УДРУЖЕЊЕ ЗА БЕОГРАД

Кроз наш Уједињени савез омладинских радних друштва и полета на културно-просветном пољу. По рејонима су створени културно-просветни одбори УСАОС-а. Али да би рад тих одбора био још бољи и да би се употпунило. Градски одбор УСАОС-а је решио да оснује једино омладинско културно удружење за Београд.

Радам удружења ће руководити сама омладина.

Предрица се оснивање разних секција као: музичке, дипломатске, литературне, секције ликовних уметности итд. Затим једна предавачна секција кроз коју ће се наши омладинци упознавати са питањима из области културног живота. Онда ће се обухватити питања из друштвених и природних наука и др.

Секција за штампу ће уређивати листе новине а у даљој перспективи престоји и покретане једног часописа.

Основање се библиотеката и одржавати курсеве страних језика.

Удружење ће почети са радом тек пошто се сазове скупштина београдске омладине на којој ће се изабрати управни одбор који ће руководити радом удружења.

ПРЕДАВАЊА

на Коларчевом народном универзитету од 13 до 20-IV-1945 г.

- Петак, 13-IV 17,15 ч. **Др. Сретен Марковић**, професор; **Бјелкински** и **Доброљубов** — Проблеми руске реалистичке критике XIX века.
- Субота, 14-IV Нема предавања.
- Недеља, 15-IV Нема предавања.
- Понедеоник, 16-IV 17,15 ч. Инк. **Владислав Јовановић**, професор Универзитета: **Значај електрификације.**
- Уторак, 17-IV 17,15 ч. **Мирно Барјактаровић**, кустос музеја: **Правни обичаји у нашем народу.**
- Среда, 18-IV 17,15 ч. **Живојин Симић**, публициста: **Британска заједница народа.**
- Четвртак, 19-IV 17,15 ч. **Др. Бранислав Недељковић**, доцент Универзитета: **Српско друштво у делима Светозара Марковића.**
- Петак, 20-IV 17,15 ч. **Др. Иван Рибар**, председник АВНОЈ-а: **Хрвати и Срби у Хрватској.**

НОВЕ КЊИГЕ

У едицији „Прогр“ ми данашњице у издању „БГ“ изашле су следеће брошуре: **Албански народ у борби за слободу**; **О Црвеној армији**; **Препорука Бугарске** с **Радвана Зоговића**. Такође у издању „Борбе“ су изишле две књижице: **Иља Ерџевог о нашој борби** и **Фелтон** из књиге „Лети од Иле Еренбурга.“

„Мала научна књижица, која издаје Природословно друштво, објавила је прва два свеска: **Земља и свемир** од др. Гебријела Дивјановића и **О останку човјека** од др. Ивана Супека. Природословно друштво је покренуло опет **Природу** свој популарни илустровани часопис; штампан је двоброј за јануар и фебруар.

Наклате литературе на иностраним језицима, Москва; **Г. Ф. Александрова — По Лениновом путу — под Стаљиновим вођством**; **Михаил Шолохов — Наука ирмине**; **Валентин Катајов — Застава**; **Н. Беканов — Дубов и његов довик.**

Хитлер и његов чопор — карикатур Ефимовс. Издање Културе, Београд.

Омладина и спорт. Библиотека Титовог поколења, Скопје.

А. Сухов: Ратни инвалиди у Совјетском Савезу, умножила техника штаба Базе НОБ.

Никола Островски — Бојарна, одломак из романа „Како се калио челик“; **Прави Драгути Костић**, Штамп.: „Омладинска штампарница“ — Зајечар.

Шме Болен — Битка код Грацаца 9 децембра 1944, Бр. 1, књижица XI корпуса НОБ.

Ристо Тошовић — Херој, издање „Фронта слобода“, Тузла.

Уметничка група „Иво - Лола Рибар“ у посети код I армије

Два дана после добијања имена Иво Лола Рибаре уметничка група Централног одбора УСАОЈ-а се латала задатка на коме се достојно могла оправдати способност и оправданост да носи то име. Кренула је Првој армији на положаје у Сраму.

У Сремској Митровици групу у име Штаба Пове армије сачекују и поздрављају другови из команде позадине, одакле камеником одлази у сам Штаб. Излазак пред групу самог команданта, генерал-лајтанта Пеке Далчевића, комесара армије друга Мијалка Тодоровића и осталих чланова Штаба, њихов срдчан разговор и интимност дали су не само велики помет за посао који је требало група да обави у Првој армији, већ и први велики доказ колико фронт познаје задатке позадинског рада на обнови, разуму значај тога и цени. То је био први, а не једини, доказ, јер на сваком кораку смо налазили на разумевање све до последњег војника на претстражи.

Група је кренула на положаје. Сваког дана по једна, по две приредбе у дао места. Величанствена је била прослава 27 марта у Барнасову на митингу где су учествовали многе бриге. На импровизираој сцени тачао је хор, рецитовало се и усрел пољане играла су се у народним ношњама кола из Мајданке и Србије. Био је то митинг бурног одушељења где су се мешали борбени поклици, пратећи: **„На Берлин“**, **„На Загреб“** са борбеним песмама. Сва се на крају претворило у народно весеље, у игру са безброј великих и малих кола. Где није било музике ту су се уз песму играла црногорска кола и Козарачко коло.

Борци су били одушељени како на приредби тако и када смо их посетили по рововима. Сваки од њих поносно прича о својој бригади, о својем оружју и борбама у којима су до ногу потукли фашисте и њихове помагаче.

У малим групама растурили смо се по целом фронту и сваки борац стојећи крај свог оружја желео је да га посетимо. Кажу да им је најмилије кад виде да на њих мисле другови, да прате њихове борбе и цене труд и жртве. Водили су поједине наше групе коју на противваздушне положаје. У два сата ноћу, кад смо стигли нес неколико, пробудили су своје другове и устали да нас дочекају, спрема чај и устале место да би ми спавали у земунцима говорећи да смо ми њихови гости, другови из Београда. Толику љубав, братски однос и срдачност показивали су сви од друга Пеке Далчевића, па

преко команданата и комесара, до војника-борца. Због нас је приређено и артиљеријско гађање непријатељских положаја, док смо ми пратили са доглядима — са великим осматрачницама. Од потпуковника Велибита и осталих другова добијали смо стално објашњења. Сви су они желели да што више видимо и пренесемо у позадину, говорећи: **„Причајте у Београду како се боримо, како смо спремни за напад, како бије наша артиљерија и како смо научили да рукујемо оружјем.“** Они доле своју технику, нарочито артиљерију и свуда су само још тенкове прижељкивали, на онда — кажу они — онда ћемо показати швабама, кад стигну наши тенкови.„

У рововима, нарочито артиљерским, свуда беспрекоран ред и чистоћа. То су читаве подземе насарие, мајсторски направљене, са парковима одозго. Свуда лепе пероле исписане кукурузом пободеним у земљи, зидне новине и стално се учи и ради. Онда где има радио прате наше омладинске емисије и кад смо дошли код њих кажу нам да нас већ познају и причају нам које су све песме и рецитације слушали прако радио.

Кад је било растанка, а да нам не довикнуше: **„Поздравите нам Београд.“** Млади свески омладинци који до јуче нису знали ни да пишу, објашњавају нам како се мери угао гађања, како се рукује оружјем и осматра.

У болницама у Митровици сви су пуни помета и мрине према окупатору и нестрпљиво због рана које им прече да иду у борбу. Причеју о својим бригадама и борбама и надају се да ће стићи у јединице пре офанзиве. Један Нишлија, коме је нога мало укрућена од ране, љутило каже: **„Лекари хоће да ме пошаљу у позадину, на рад у Батан. Али ја ћу ипак да се докопам моје бригаде.“**

Били смо сведоци дирљивог одушељења када су кроз Руму наишли чисти тенкови. Забрљало је и одјекуло: **„Тенкови, наши танкови!“** Лакији ратници излетали су на улицу и почели да љубе тенкове, а тежи су похрлили пре прозоре. Доносили су оне који нису могли да иду. **„Сада — каже нам један — сада ћемо им показати. Више нису ни у чем јачи од нас. Имамо ми све!“**

На повратку срели смо композицију Македонаца који с артиљеријом иду на фронт. Био је то братски сусрет у пролазу, када су нам они иклицали одушељењем на македонске песме које смо им ми певали.

Љубивоје Аћимовић

ШОСТАКОВИЋЕВА СВАМА СИМФОНИЈА

...Другог дана после објаве рата млади професор конзерваториума Димитрије Шостаковић отишао је у комесаријат и предао молбу да га приме као добровољца у Црвену армију. Одбили су га.

После говора друга Сталина који је позивао народ на устанак, Шостаковић је поново поднео молбу. Одбили су га рекавши: **„Позваћемо вас, а заседа га радите где сте радили.“**

У конзерваториуму се завршавале сезоне. Композитор никада није излазио из конзерваториума, ноћно је у њему. Поднео је молбу по трећи пут. Уважили су је и назначили су га за музичког шефа у позоришту Народне одбране.

Позориште је одлазило на фронт, заједно са њим је отишао Шостаковић, али није имао коме да дирижује јер се оркестар састојао само од старих жичаних инструмената (бајан).

Шостаковића су хтели да евакуишу из Лењинграда. Он је остао.

...Град је горео. На фронт су одлазили одређи путничкоца. Ишли су мушкерци и жене у црним каплама, у сивим шибљелима.

Немачко чудовиште је злостављало народе. Оно је пробило нашу границу, пришло главним градовима.

Према немачком схватању, престонице су морале да се предају, морали су да се предају Москва, Лењинград, исто тако као што се предао Париз. Али Немци су се сударили са совјетским народом, народом који је био потпуно организован, патристички настројен до краја. Они су пршили граду, приближили се кућама, а град је почео да се брани и било је очигледно да ће да се брани свака кућа, и да овај град није само град руске културе, већ и велико противваздушно утврђење.

Немци су морали да се зауставе... И немачка замрла око Лењинграда стегнувши га челичним швабама.

Град је тешко страдао. Изгорели су магацин хране на Неви, претрпа је глад. Фабрике су производиле само оружје; гориво је требало чувати за

одбрану. Трамваји нису радили. Смешно се притисак воде у водоводу. Гвоздено немачка немају је све више и више стањала Лењинград.

Шостаковић је компоновао нову симфонију. У њој је изразио покрет Немачка, кретања јединица немачке армије. Показао је страхан аутоматизам немачког мишљења.

Показао је како је немачки народ ослепео, ослепо, обузет мржњом, мржњом према свима.

Шостаковић је писао о рату, о нашем отпору, о нашем болу.

Нова музика Шостаковића је једноставна музика, то је друга једноставност.

Није било дела које је написано под трагичним околностима.

Советска земља се борила сама, помоћ је била далека, непријатељ је био близу, непријатељ је био над главом.

Метални паук је оплео Лењинград мрежом својих утврђења.

Град је поживљавао у току дана десетине узбуна, мајке су изнамогле — носећи децу у сипонизима, артиљеријска ватра је попуњавала празнине између узбуна. Ноћи није било. Ракете су прво црвенкасто-жутиле, затим бледоплавим светлом осветљавале ноћу тмел.

Шостаковић је гледао кроз прозор. У даљини, у Литејном делу града је кућа; црвени пламен, црне сенке људи на крововима пренјали су се бљештају боју хладног пламена светлећих ракета.

Тутњала је пуцањем, од далекометних техниких противваздушних топова трепало се земља, људале су се куће. При светлости ракета, као црне пруге код зграда Адмиралитета састајали су се лењинградски белевари. На суседним улицама бљештао је асфалт и тамна као асфалт бљештала је Нева.

У овим страшим данима сваки је полагао тежак испит. Лењинград, Отаџбини пошши су у борбу против непријатеља. И у редовима војника стајао је Димитрије Шостаковић. Његово је оружје било стваралаштво. Изгор његове инспирације су биле: неизујено јуњство,

одважност и слава совјетских људи који су бранили свој родни град, своју земљу. У грмљавина битке чуо је звучане прекрасне музике. То је била хилма будућа победа. Према њој је ишла земља кроз сав искушења и патње.

Многе је ноћи провео Шостаковић у опколелом Лењинграду. Унаоколо на хоризонту свали су наши противваздушни топови. Сав град је био окружен венцем артиљеријске ватре и црним облацима артиљеријских експлозија. Топовска палба није престајала. Брујала је кућа, тресла су се стакла, одјекивала је грмљавина улицама и широким Невом.

Брујао је клавири, брујало је у грудима.

Ноћу, ујутру и дану Шостаковић је писао симфонију.

Почео ју је 19 јула. Трећег септембра је био завршен први део, други део је био завршен седамнаестог.

25-ти септембар је био дан рођења Шостаковића. Радио је цео дан. 29-ог септембра био је завршен трећи део.

Већ су била створена 52 минута музике.

Борио се Лењинград, кога је тако волео композитор.

Димитрије Димитријевић није волео само Неви, само улицу Русије, само Смолњик — волео је Пољску улицу, Пушкарску, Зеленина, Јамску — сву разнолику града. Уздигао се Сенат оштећен гранатама, са изгорелим кровом. На Неви су стајали војни бродови. Гађали су преко града.

У граду кућа порушене од бомби — кроз чије су се отворе видели напуштени станови. На зидовима обљепљеним различитим тапетима — висили су портрети.

По где-где се видео пешкир, или стављени капут, или нећ прибијена уз зид као ластино гнездо.

Град је био окружен непријатељем, према фронту су се кретали артиљерија, пешадија, вукове су се гранате на фронт.

Шостаковић, сам са својом музиком мислио је о будућности.

У мирно звучене симфоније улазила је мулика немачка тема — рђа која је хтела да уништи све.

Ова мелодија која хоће да претставља све, која паклима корчањује иде према вама, иде као метални паук на федерима. Композитор јој у сусрет креће тему нашег хероја, наше опште ствари.

Симфонија је написана о нашој земљи, која као тарџава одбија таласе за време буре.

Шостаковић је написао музику о земљи која је упознала себе и које скупља снаге за победу.

Немци су све више стезали обруч око Лењинграда.

Шостаковићу су јавили телефоном из Смолњог и наредили му да се евакуира.

Велики авион је примио њега, два детета, жену и Седму симфонију.

Авион је направио круг над градом и одлетео. Из авионе се андело јасно како је тешко настрадао град.

Затим је Лењинград почео да се губи у магли.

Два ловаца су пратила путнички авион. Промичале су шуме. Свуда су копали. Свуда су били људи поређани дуж узоних линија утврђења.

Шостаковић је живео у Кујбишеву. Ту је он први пут свирао своју симфонију са другозвима музичарима.

У свом узоду за симфонију написао је: **„Много сам снаге и енергије уложио у ово дело. Нисам никаде радио са таквим полетом као сада. Постоји оваква узречница: „Када гме топови — онда љута музика. То се умесно односи на оне топове који својом грмљавином угушују жњат, радост, срећу, културу.“** То грме топови мрака, несиле и зла. Ми разјумемо у име триумфоња разуме над мржњаштовом, у име триумфоња првед ости над верверством.

Нема благоресрдних и узвишених задатака, него то су они који нес надахнују за борбу против мрачних сила хитлеризма. Нишници, уметници, музичари за време великог Отаџбинског рата — раде много, напрегнуто и пладно, зато што е њихово стварање прожето најнапређнијим идејама наше епохе. И када гме топови — дижу свој моћан глас из музе. Никада и нико неће моћи да избјеје перо из наших руку.

Симфонија је почела да се изводи по градовима, изводили су је у Свердловску, на Улу, изводили су је у Москви, за време извођења су бивали аларми, али оркестар би увек довршавао симфонију. Симфонију су изводили у Лењинграду.

Али не само у Лењинграду, није се само у нашој Отаџбини симфонија примила као своја.

Она је срушила границе.

Музика Шостаковића је причала о

непријатељу, о снази нашег народа. То је руска музика, музика народа који се сам бори за друге.

„Седма симфонија Шостаковића је савршено дело, то је триумф руске музике. То је изванредно продужавање и Чајковског и Мусоргског који су били тако различити у свему и слични само својом генијалношћу. То је осим тога и целокупно светско музичко искуство које је примио Шостаковић — изванредни руски композитор, паметни префињани, благородни музичар, васпитан совјетском земљом и духу поштовања и целокупне светске културе и љубави према јој“ — тако је писао о Седмој симфонији Евгеније Петров.

Симфонија је прелетела преко бескрајног простора у Америку.

У Америци живе најбољи диригенти света на челу са старим Тосканинијем.

Музичари су студирали симфонију, желели су да је изводе као награду.

Њу дирнгују сада 22 диригента.

Музичари су рекли да се на бојишту Светског рата, са кога се још дизао дим, родило једино од највећих дела музичке уметности. Музичари су разумели да је та симфонија глас руског народа и да су снаге народа бескрајна као његова земља, да је ова музика вечна и човечна, и да нашој земљи сада напада првенство у музичкој култури света, као што је некада припадало Бетовену, који је остварио револуцију у музици.

Још се прарађује метал који ће да створи победу. Још по први пут узимају оружје у руке будући победници.

Руска земља је изривена рововима. Провиди су руски градови. Кроз прозоре кућа без кровова види се тмурно небо друге зиме у рату. Али ми знамо ко је у праву, знамо коме ће историја да поклони будућност.

Син руског народа добитник Стаљинске награде, Димитрије Шостаковић извршио је свој задатак. Шостаковић је створио дело непроцењиве уметничке вредности. У огњу ватре његовог таланта се прекљело и саврше. У нашој симфонији је изразио осећања и мисли милиона људи које је затекао рат, који су имали одважности за непомирљиву борбу против најподлије и најмржњачије силе која је некада угрожавала срећу човечанства.

Он је створио дело о праведном рату — разумљиво за све.

Виктор Шкловскиј

ДРУГИ ОКРУЖНИ СЛЕТ ОМЛАДИНЕ ГОРСКОГ КОТАРА

У Горском Котару одржан је други окружни слет омладине Горског Котара на коме је узела учешћа наша делегација и делегација словеначке омладине. На слету је присуствовало преко 1.000 омладинаца. Говорили су претставници Окружног одбора УСАОХ-а, претставник Окружног одбора ЈНОФ-а, командант делегације, претседник Окружног НОО-а и претставник словеначке омладине. Говорници су прика-

зали рад горанске омладине у току Светске омладинске недеље и подукли њену чарсту решеност да заједно с народом Горског Котара допринесе свој удео за што скорије ослобођење и обнору наше домовине. Приређена је и спортска приредба, која је завршена ногометном утакмицом.

Прелазни заставицу за најбољи успех у такмичењу добила је омладина котара Фужине.

Ногометни тимови сплитског „Хајдука“ и Прве далматинске бригаде на „Хајдуковом“ игралишту у Сплиту

СИТНЕ СПОРТСКЕ ВЕСТИ

ФУТБАЛСКА УТАКМИЦА У ТУЗЛИ

У Тузли је одиграна ногометна утакмица између тима Друге армије и репрезентације Тузле. Завршила се са резултатом 5:2 (3:2) у корист Друге армије. Утакмици је присуствовао и командант Друге армије генерал-лајтант Коча Поповић, као и велики број официра и војника.

СКОПЈЕ—НИШ 3:2

Футбалска репрезентација Скопља гостовала је 28 марта у Нишу и играла са изабраним претставницима Ниша. Резултат је 3:2 за скопске фудбалере.

ФИЗКУЛТУРНА ТАКМИЧЕЊА У 1 АРМИЈИ

Борци 1 армије одржали су низ лакоатлетских такмичења у Светској омладинској недељи.

У једној артиљеријској бригади постигнута су следећа резултата: скок у вис — Божидар Костић 150 см, скок у даљ — Милан Скендић 5,06 м, Милош Ђуричић бацио је куглу од 5 кг 16,5 м, Милодрог Јовановић трчао је 100 м за 12 секунди.

Конијачка бригада приредила је трку са препонама. Врло леп стил у екипљу показао је Бранко Гркић, који је са својим коњем све препоне прешао истим темпом.

У једној хрватској бригади Боривоје Милосављевић раставио је и саставио пушкомитраљез са завезаним очима за 65 секунди, а Божидар Вагић са развезаним очима за 27 секунди. Милан Милошевић раставио је и саставио шмајсер за 8 секунди развезаним очима, а за 13 секунди завезаним очима, а за 11 секунди у лежећем ставу.

СПОРТ У ДАЛМАЦИЈИ

У читавој Далмацији су приређена успела такмичења на спортски дан омладинске недеље. У Сплиту су се омладинци натјепали у веслању, ногомету и лакоатлетички. У дубровачком (Блато, Вела Лука), задарском и блоковом — перетванском округу одржане су лакоатлетске приредбе.

У Шибенику је 25 марта градска омладинска играла утакмицу са омладином трећег поморског сектора. Морари су победили Шибеничани са 5:1. Омладинци Книна и Дриница на спортској приредби у Книну одиграли су фудбалску утакмицу. Домаћи су победили са 2:1.

ФИЗКУЛТУРНИ КУРС У ШИБЕНИКУ

У Шибенику је одржан физкултурни курс коме су присуствовали сви физкултурни референти из Далмације. Курс је организовало и водило Повјереништво народног здравља ЗАВНОХ-а.

ОБНОВА СПОРТСКОГ ЖИВОТА У ДОЊЕЦКОМ БАЗЕНУ

Четрдесет хиљада младића и девојка — рудара и грађевинара из Доњецког угљарског басена — узело је учешћа у последњем скијашком и класичком такмичењу ове сезоне. Омладинска Доњецког басена, области најбољих рудника и великих постројења за прераду гвожђа и челика, држала је пре рата првенство Украјине у многим дисциплинама спорта, док је месни фудбалски клуб „Стахановит“ спадао у првоазредне клубове СССР. Четири стотине спортиста, убрајајући ту и многе доскорашње герилце, поново су саградили највећи стадион у Доњецком басену „Стахановит“ који су фашисти спалили. У току прошле године млади рудари су подигли сто фудбалских игралишта, 173 терена за спорт и 13 стадиона. Фудбал је омиљен спорт совјетских рудара. За кратко време у Доњецком басену је основано 66 фудбалских клубова, који су учествовали на утакмици за првенство ове области. Клуб мајстора спорта „Стахановит“ поново се појавио на фудбалском пољу. Учествовајући у такмичењу за првенство Украјине и првенство синдиката СССР, клуб је одиграо 28 утакмица победивши у 19. „Стахановит“ појавио се на Кавказ на тренинг како би учествовао у утакмицама за првенство СССР, које ће поново отпочети у лето после интервала од четири године.

СПОРТСКЕ ПРИРЕДБЕ У АРТИЈЕРИЈСКОЈ ОФИЦИРСКОЈ ШКОЛИ У БЕОГРАДУ

Прослављујући Светску омладинску недељу, омладинци Артиљеријске школе, поред осталих приредба и извршених задатака, одржали су 25 марта и неколико спортских такмичења, у којима су учествовала сва четири одељења школе. Пре подне је одржано крос-контри трчање у коме је први на циљ стигао Мучибабић Михаило слушалац I одељења, други Неђић Мирко из IV одељења, а трећи Рогановић Милан из IV одељења.

По подне је одржано натјецање у гађању из пушке. Најбоље резултате постигао је Влада Петровић (III одељење), затим Миколачић (II одељење) и М. Јовановић (IV одељење).

Футбалска утакмица између I и II одељења завршила се резултатом 4:1 за II одељење.

Утакмицу у затезању ужета добили су слушаоци III и IV одељења.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА У ИГРАЛА ЈЕ ДВЕ УТАКМИЦЕ У СУБОТИЦИ

Праг и другог априла београдска Црвена звезда одиграла је у Суботици две утакмице и обиде решила у своју корист. У игри са ЖАК-ом победила је са 4:2 (0:1), а репрезентацију УСАОВ-а победила је са 3:0 (2:0).

Утакмицама је присуствовао велики број суботичке омладине.

КАКО СУ ШАРЛАТАНИ И МНОГОБОЖАЧКИ СВЕШТЕНИЦИ ШИРИЛИ СУЈЕВЕРЈЕ

Људе су већ одавно узбуђивале необичне небеске појаве — помрачење сунца и месеца, појављивање комета, светлених стубова који су се појављивали на небу, земљотреси и много других појава које човек није могао себи да објасни. Ове појаве су биле неразумљиве и због тога страшне. Можда је највише од свих небеских појава људе изненађивала релата звезда — комета. Њена појава се обично доводила у везу са неким страшним искушењем или несрећом која је имала да задеси људе. Највеће искушење је за народ био рат. И због тога су комету најчешће сматрали као весника рата.

И сујеверни људи били су убеђени да је то баш тако, јер је убрзо после појављивања комете нагдо избио рат. Њима није ни падало на памет да се ратови не изазивају кометама већ свим другим, много дубљим и озбиљнијим разлозима. Прелистајте општу светску историју последњих 50 година. Видећете да није било скоро ниједне мирне године а да се негде на земљиној кугли није ратовало. А за то време се појавило свега неколико комета. И због тога комета ће тачно да наговештава рат све докле, док човечанство не буде отстранило разлоге који изазивају рат.

Урођивши Флориде (Северна Америка) приноси жртву богу Суну

Згонетно небо, са безброј светлених звезда, у старо време уливало је човеку страх и свето поштовање. Тако на небу, по мишљењу човека и свештеника који су га у то убеђивали, стварају се судбине света и судбине сваког живог створења. Вера у то да је живот човека нераздвојно везан са небом сачувала се хиљадама столећа. То је била лажна, пријидна вера која се дефинисала свима познатим изразом: „Родио се под срећном звездом“, или обрнуто: „под несрећном звездом“. Постојало је убеђење да сваки човек има своју звезду. Она се појављује у моменту његовог рођења, умире заједно са њим: пада са неба звезда и то значи да је умро човек.

Из ове лажне вере никла је лажна наука — астрологија. Астролози су изучавали небо, паљили су пратили кретање планета, кретање сазвежђа и у зависности од положаја небеских тела, у моменту рођења човека, претсказивали би му судбину.

Астролози нису имали збуђивала таква пријидна вера између судбине људи и звезда. Они нису много размислили о овој неслагласности. Потражња астролога је била огромна: сваки краљ,

кнез или владајући војвода сматрао је за своју дужност да има сопствене астрологе, који су по дужности своје службе претсказивали господарима судбину чланова њихових породица, исход рата, успех или неуспех њиховог рада и установљивали за сваку предузету ствар правилан, срећан дан почетка. Положај ових претсказивача није био лак. Многи од њих су завршавали свој живот на вешалима или у тамници. Неке од њих је спасавала само смелост и снажност, као астролога француског краља Лудвика XI. Астролог је претсказивао смрт једне дворске даме коју је краљ волео и она је стварно умрла, можда баш не без помоћи самог астролога. (Астролози су се служили свакаким средствима да би осигурали веру у своју моћ.) Ожалостили краљ је одлучио да убије астролога и, позвавши га, упитао је: „Ето, ти кажеш да знаш будућност. А колико колико ћеш ти да живиш?“ Астролог је схватио да му је дошао крај, па не губећи присуство духа одговори: „Господари, звезде ништа не таје од мене и оне су ми казале да ћу умрети три дана пре Вашег Величанства.“ Сујеверни краљ се збунио и не само да није убио варалицу, већ га је свим снагама чувао од опасности и преране смрти.

Астрологија је била лажна наука. Али дугогодишње посматрање неба од стране астролога, донело је човечанству велику корист: најдрагоценији материјал из посматрања послужили су као основа за стварање најпрецизније науке — астрономије. И први славни астрономи били су астролози.

Исто је тако лажна наука алхемија, помоћу које је човек настојао да претвори прсте метале у злато, створила прецизну науку — хемију. И захваљујући тој човеку је добио власт над природом материје и може сада да изводи дивна претварања која су чудеснија од претварања једног метала у други.

Бесмислену веру у небеске знаке, у срећне звезде, у тајанствене силе, које управљају судбом човека, на све начине су потпомагале, па и данас у многим земљама потпомажу, владајуће класе, зато што им ова вера помаже да држе народ у мраку и послушности.

Огромни број погрешних, заплетањих, потпуно сујеверних знакова и обичаја још су у дана времена ширили свештеници. А пошто човек није схватио природу и бојао се ње, веровао је свештеницима, веровао је у чаробњаке и враче, који могу да праве чуде. Веровао је у гателице и претсказиваче, којима је, по његовом мишљењу, дата способност да гледају у будућност. Веровао је у хироманте који умеју по линијама на руци да сазнају шта је било и шта ће бити са човеком. Веровао је у све могуће гатање са картама, са папиром, са кафеом, веровао је у пророчанске судбоносне снове и у то да могу да се призивају духови и да се говори са мртвима.

Сујеверје је корисно за све врсте шарлатана и пробисвета. Што је више у народу раширено сујеверје то има више оно њега свакакви чаробњаке, врачане, гателице и других лештина које се хране и богате на рачун преварених и налагарчених људи.

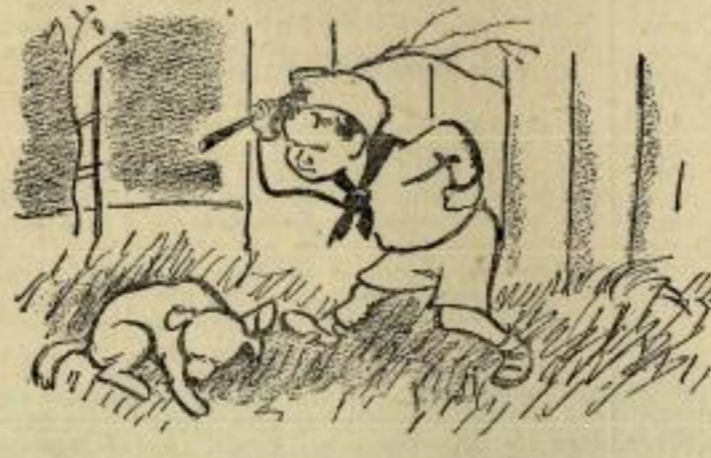
ИВ. СЕРГЕЈЕВ

У МЛАДОСТИ ДРВО СВАКО САВИЈА СЕ ВРЛО ЛАКО

Пратећи Нас Кушчића

Шта то ради другар Ђира! Младог псића он тренира!

А псић већ се свад'о није. Па га због тог Ђира бије.

— Доста с битком! — псић се жали. — Што ме тучеш! Ја сам мали!

— Док је младо дрво свако савија се врло лако.

— Браво Ђиро! — деда вели — Мисао ме та весели.

Али она, веруј деда, и за тебе самог вреди.